

Een keizersnede onder narcose

DOOR ANNEKE VENEMA-POELMA

29 april 2022 is onze zoon Thomas geboren. Een kerngezonde jongen van ruim 3,5 kilogram. Geboren middels een keizersnede. Niet – zoals gepland – met een ruggenprik, maar helaas onder algehele narcose.

Ik neem je in dit artikel mee in mijn eigen persoonlijke ervaringen tijdens de zwangerschap en rondom de bevalling. Wees je ervan bewust dat ieder persoon, iedere situatie en ieders rug anders is. Wat ik schrijf, hoeft dus in jouw geval niet hetzelfde te zijn.

Dolblij waren we toen ik een positieve zwangerschapstest in mijn hand had. Mijn man heeft al een dochter uit een eerder huwelijk, ik had nog geen kinderen maar wel een wens om ooit moeder te worden. Die wens kwam 29 april uit. Een uur na de keizersnede werd ik wakker uit de narcose en hield ik Thomas voor het eerst vast.

Is mijn rug geschikt voor een ruggenprik?

Even een stap terug in de tijd. Bij de eerste controle door de verloskundige vertelde ik over mijn scoliose en stelde ik vragen over bevallen met een geopereerde rug (mijn rug is vastgezet van T3 t/m L2). Want mijn voornaamste vraag was: kan ik – als dat nodig is – een ruggenprik krijgen? Better safe than sorry. De verloskundige wist het antwoord niet, maar gaf aan dit te bespreken met het ziekenhuis. Toen ik op de helft van mijn zwangerschap was, had ik nog steeds geen antwoord op mijn vraag. 'Het duurt gelukkig nog eventjes', kreeg ik te horen. Voor mij voelde dat niet zo. Ik wilde weten waar

ik aan toe was. Vanwege mijn ruggeschiedenis en omdat het mij een veilig gevoel gaf, wilde ik graag in het ziekenhuis bevallen. Nu er zich ook andere complicaties voordeden waardoor een natuurlijke bevalling niet direct voor de hand lag, mocht ik op afspraak komen bij een gynaecoloog. Zoals verwacht kon hij mijn vraag over de ruggenprik ook niet beantwoorden. Een consult bij de anesthesist was noodzakelijk. Ik had zowel bij de verloskundige en de gynaecoloog al benoemd dat het goed zou zijn mijn dossier uit het andere ziekenhuis op te vragen in verband met de aanwezigheid van röntgenfoto's. Er volgde – mede door de coronamaatregelen van dat moment – een telefonische afspraak met de anesthesist. Hij gaf aan geen uitspraken te kunnen doen, want hij beschikte niet over mijn dossier. Dat moest nog opgevraagd worden. Ik was inmiddels zo'n 30 weken zwanger en nog steeds wist ik niet of een ruggenprik mogelijk was. De anesthesist stelde mij telefonisch wel enigszins gerust: een scoliose-operatie betekent niet automatisch dat een ruggenprik niet mogelijk is. Soms lukt een epidurale prik niet, maar zijn er wel mogelijkheden om spinaal te prikken. Dat laatste leek in mijn geval wel te kunnen, op basis van het benoemen van de vastgezette wervels. Maar nog wel met een slag om de arm, omdat de anesthesist de röntgenfoto's nog moest beoordelen. Of een epidurale prik mogelijk is, heeft onder andere ook te maken met de aanwezigheid van distale dwarsverbindingen die tussen de pennen in je rug bevestigd zijn.

Na het ondertekenen van een formulier – waarmee ik toestemming gaf om mijn dossier op te vragen – duurde het nog enkele weken voordat ik opnieuw contact had met de anesthesist. Ondertussen bleef ik onder behandeling van de gynaecoloog vanwege een stuitligging, een voorliggende placenta en een verwacht hoog geboortegewicht van de baby. Steeds meer ging het de richting op van een keizersnede. Die wilde ik dan wel graag ondergaan met een ruggenprik, zodat ik ons kindje meteen zou kunnen vasthouden. Ik was zo'n 35 weken zwanger toen de anesthesist mij opnieuw belde. Hij had mijn

oude röntgenfoto's bekeken en gaf aan dat een epidurale ruggenprik niet mogelijk was, maar een spinale wel. Op dat moment was al duidelijk dat ik in aanmerking kwam voor een geplande keizersnede, dus met een ruggenprik. Met de gynaecoloog planden we de datum van de keizersnede. Gelukkig bleef Thomas veilig en warm in mijn buik zitten tot de geplande datum. We meldden ons de 29e om half zeven in de ochtend. Rond kwart voor acht werd ik door mijn man en de verpleegkundige naar de operatiekamer gebracht.

Gelukkig werden de coronamaatregelen enkele weken voor de keizersnede afgeschaald, dus mijn man mocht overal bij zijn en dat was voor mij erg prettig. Alleen – zoals vooraf aangekondigd – moest mijn man even in een andere ruimte wachten op het moment van het zetten van de ruggenprik.

De ruggenprik

Toen het moment daar was en ik al op de operatietafel lag, vroeg de anesthesist mij te gaan zitten. Ik moest iets voorover zitten en mijn rug bol maken. Voor iemand met een geopereerde rug kan dat best lastig zijn. Zeker wanneer een groot deel van je rug is vastgezet. Een paar keer werd herhaald dat ik mijn rug bol moest maken en houden. Ondertussen voelde ik een paar prikken in mijn rug. Geen fijn gevoel, maar ik kan tegen een stootje. Wel voelde ik bij sommige pogingen een scherpe pijn richting mijn bil en mijn benen. Uit het overleg tussen de anesthesist en de operatieassistenten begreep ik al dat het niet direct was gelukt. De anes-

thet vertelde dat hij nog een paar keer wilde proberen. Ik gaf toestemming. Prik na prik, maar het lukte niet. Ondertussen kreeg ik ook wat moeite met het voorover zitten (ik had natuurlijk een enorme buik) en het bollen van de rug.

Na zo'n tien tot vijftien pogingen kwam de anesthesist tot de conclusie dat het niet ging lukken. Ik hoorde hem zeggen: ik prik steeds in de buurt van het materiaal. Waarmee hij dus doelde op de pennen in mijn rug. Achteraf heeft mijn man op mijn rug gekeken en een foto gemaakt. Naast het litteken waren blauwe plekkjes te zien van het prikken. Ik had zelf verwacht dat de anesthesist juist onder het litteken zou prikken, dat was dus niet het geval. Terug naar de operatietafel. Er werd nog geopperd een andere anesthesist op te roepen. Ik besloot dat dit niet nodig was. De anesthesist leek mij een uitermate ervaren man. Als het hem al niet lukte, wie dan wel? Meteen werd alles in gereedheid gebracht voor de narcose. Ik mocht mijn man nog even zien en daarna werd ik in slaap gebracht. Een uur na de geboorte van Thomas werd ik wakker op de uitslaapkamer. Mijn man kwam met Thomas aan lopen en de verpleegkundige hielp bij het aanleggen aan de borst. Ik wist gelukkig meteen waar ik was en waarom ik er lag: ik was moeder geworden! De verpleegkundige heeft van de keizersnede en de geboorte van Thomas prachtige foto's gemaakt. Heel fijn om te hebben wanneer je er zelf dus niet in wakkere toestand bij bent geweest. Vind ik het erg dat ik onder algehele narcose moest? Ja en nee. Ja, omdat je toch dat bijzondere moment mist, van het voor het eerst vasthouden van je kindje direct na de geboorte. Nee, omdat ik er altijd al een beetje rekening mee hield dat een ruggenprik niet zou lukken.

Terugkijkend ben ik tevreden hoe alles is gegaan, met uitzondering van de pogingen om de ruggenprik te zetten. Mijs inziens had dit voorkomen kunnen worden door een fysieke afspraak bij de anesthesist, zodat hij of zij de beweeglijkheid van mijn rug had kunnen beoordelen. In de telefoongesprekken met de anesthesist is nimmer gespro-

ken over het bol maken van je rug. Was dit wel ter sprake gekomen, dan had ik kunnen zeggen dat ik er niet zeker van was of mij dit ging lukken. In een evaluatiegesprek na de keizersnede heb ik bovenstaande aan de orde gebracht bij de gynaecoloog. Zij was een luisterend oor en dat gaf mij een goed gevoel. Wel gaf ik nog een tip: neem zwangere patiënten met een rugafwijking serieus en laat tijdig de juiste behandelaren meekijken (niet alleen telefonisch!) om te beoordelen of een ruggenprik mogelijk is.

Je krijgt er iets moois voor terug

De eerste dagen na de bevalling waren pittig. Niet alleen door de keizersnede en het litteken. Ook door de verandering in je leven, een nieuw en nog hulpbehoevend gezinslid waar je de hele dag voor moet zorgen. Maar het cliché is absoluut waar: je krijgt er iets moois voor terug. Genieten doen we iedere dag. Van zijn lach, gekke gezichtjes trekken en zijn drukke bewegingen in de box. En van de ontwikkelingen die hij doormaakt. Tijdens mijn zwangerschap en na de bevalling heb ik nauwelijks last gehad van mijn rug. Al was het nu niet alleen mijn rug die stijf aanvoelde, mijn hele lichaam werkte minder goed mee en voelde stijf aan.

Nu ik dit verhaal schrijf - Thomas is tien weken oud - heb ik bijna geen klachten meer. Wel wordt het steeds zwaarder om Thomas in en uit zijn ledikant, box of Maxi-Cosi te tillen. Als mijn man thuis is, laat ik het hem zo veel mogelijk doen. Ondertussen probeer ik het sporten weer op te pakken, zodat mijn spieren sterker worden. Verder kan meespelen dat ik nu nog iedere dag met Thomas thuis ben en ik het grootste deel van de zorg op mij neem. Straks ga ik 28 uur werken en gaat Thomas naar de oppas en opvang. Dan zijn er dus ook momenten waarop mijn rug 'rust' krijgt (ik heb geen fysiek zwaar beroep). Al zit ik dan wel weer twee keer vijftig minuten per dag in de auto. Ook dat is niet altijd bevorderlijk voor mijn rug en nek. Maar het belangrijkste is dat we een gezonde zoon hebben mogen verwelkomen! En dat is met recht een wonder te noemen.

Ocean

Zwemmen in een oceaan
Wanneer tranen vloeien
Diepe wateren vormen

In deze zee nog zo koud
Blauw van kleur
Weet jij je weg te gaan

Bijgeschonen door
de zon uit je hart
Weerspiegelt zij
Jouw kracht en creativiteit

Laat tonen horen
Zacht, sereen
Rustig

Waad jij in warm water
Tranen van ontlading
Waar in jij baden mag

Doorvoelen, ervaren, beleven
Wat jou als survivor
Aan missie
en uniek talent
Is meegegeven

Dapper stap je verder
Door de zon beschenen
Wordt pure schoonheid getoond

Leidt je door jouw leven heen
Leegte eerder voelbaar
Vult zich nu met levensenergie

Die jij opnemen kan
Mag waarnemen
Aan land

Je wensen
Meegegeven
Aan het water

Waait de wind van hoop
Op jouw pad
Als getransformeerde liefde
uit je hart

JvdK (c)